

Onderwerp

Afronding MIRT-verkenning Oostvaardersoeveren en vastleggen regionale cofinanciering voor realisatie van Oostvaardersoeveren.

1. Beslispunten
 1. De gereserveerde middelen met een omvang van € 4 miljoen vast te leggen als onderdeel van de regionale cofinanciering Oostvaardersoeveren en deze middelen beschikbaar te stellen voor de realisatie van het project Oostvaardersoeveren.
 2. De 14^e begrotingswijziging van 2021 vast te stellen.

2. Doelstelling programmabegroting
 - Wij stimuleren het op termijn realiseren van een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES) in het Markermeer en IJmeer om de ruimtelijk-economische structuur van Flevoland te versterken;
 - Wij zoeken met samenwerkingspartners naar de vergroting van de samenhang tussen de verschillende ontwikkelingen in het Markermeer-IJmeer, ook in relatie tot de ontwikkelingen in het IJsselmeergebied;
 - Wij werken aan samenhang tussen TBES-maatregelen en doelstellingen van het Nationaal Park Nieuw Land (NPNL).

3. Eerdere behandeling

Samen met onder meer het Rijk, de gemeenten rondom het Markermeer-IJmeer en maatschappelijke organisaties werkt provincie Flevoland aan een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem (TBES). Om te komen tot een TBES en klimaatbestendig IJsselmeergebied, en daarmee ook (milieu)ruimte te maken voor ruimtelijke ontwikkelingen in en om het Markermeer-IJmeer, is naast een bepaalde waterkwaliteit een hoeveelheid areaal habitattypen benodigd. Onder meer via de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) zijn en worden projecten, waaronder Marker Wadden, Trintelzand en Oostvaardersoeveren voorbereid en uitgevoerd om genoemde doelstelling te bereiken.

De Staten zijn sinds de start van het project Oostvaardersoeveren actief en met regelmaat op de hoogte gehouden van de voortgang van het project, onder meer via onderstaande momenten.

Op 26 november 2019 zijn de Staten middels een mededeling (2511682) geïnformeerd over de voorgenomen investeringen van het Rijk in het kader van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en de financiële reservering van € 45 miljoen voor het project Oostvaardersoeveren en de start van de MIRT-verkenning (bekrachtigd in BO MIRT van november 2019). In de MIRT-verkenning is samengewerkt met Rijkswaterstaat, gemeenten Almere en Lelystad, waterschap Zuiderzeeland, Stichting Flevo-landschap en Staatsbosbeheer.

Verder zijn de Staten op 4 februari 2020 middels een mededeling (2555517) geïnformeerd over de rol van de Staten bij het traject Oostvaardersoeveren. Op 6 mei 2020 heeft een beeldvormende ronde plaatsgevonden waarin de commissie Ruimte, Natuur en Duurzaamheid (RND) geïnformeerd is over de stappen die zijn gezet in de MIRT-verkenning: het opstellen van drie onderzoeksalternatieven, het planMer traject waarin wordt toegewerkt naar een Voorkeursalternatief en het verdere proces van regionale besluitvorming, afgesloten door het MIRT-Voorkeursbesluit van de Minister van Infrastructuur en Water.

Provinciale Staten
13 oktober 2021

Agendapunt

Lelystad
29 juni 2021

Registratienummer
2802658

Afdeling/Bureau
GE

Portefeuillehouder
Rijsberman, M.A.

Routing

Commissie Ruimte, Natuur en
Duurzaamheid:
25 augustus 2021

Dit besluit bekrachtigt het resultaat van de MIRT-verkenning, en bij een positief besluit wordt begonnen met de MIRT-planuitwerking. Daarna volgt de Realisatiefase, die naar verwachting medio 2025 kan starten.

Op 2 december 2020 is de commissie RND opnieuw bijgepraat over de voorlopige resultaten van de planMer en het opstellen van een Voorkeursalternatief (VKA).

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Het behoort tot de bevoegdheid van Provinciale Staten om de benodigde financiële middelen voor de bijdrage aan Oostvaardersoever beschikbaar te stellen.

5. Verdere behandeling PS

Naast de reguliere P&C-cyclus worden Provinciale Staten middels mededelingen over de belangrijkste mijlpalen in het project op de hoogte gehouden.

6. Korte toelichting op voorstel

In 2017 heeft een (pre)verkenning vanuit het Rijksprogramma Grote Wateren voor het IJsselmeergebied plaatsgevonden. Uit de verkenning komt naar voren dat er maatregelen nodig zijn om er voor te zorgen dat het IJsselmeer-gebied ecologisch gezien robuust en veerkrachtig genoeg is om ook op de lange termijn ontwikkelingen op te vangen.

Het Rijk zet voor de 2^e tranche van Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) € 248 miljoen in. Hiervan is € 45 miljoen gereserveerd voor het project Oostvaardersoever. De regionale partners wordt gevraagd om aan te geven of en in welke mate zij kunnen en willen bijdragen aanvullend op de PAGW-inzet: in de vorm van projecten, draagvlak, economische en maatschappelijke meerwaarde en zicht op (co)financiering. Oostvaardersoever is vanuit PAGW benoemd als maatregel die bijdraagt aan het behalen van de TBES-doelen, door het verbinden van de Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen met het Markermeer.

Met het vastleggen van de gereserveerde bijdrage maken de Staten de realisatie van het project Oostvaardersoever mogelijk. Voor Oostvaardersoever is in het coalitieakkoord 2019-2023 € 3 miljoen gereserveerd vanuit het restant programma Nieuwe Natuur. Daarnaast wordt € 1 miljoen ten laste gebracht van de strategische reserve (oormerk Nota Natuur). Ook de partners hebben bijdragen gereserveerd voor het project: Stichting Flevo-landschap € 100.000, gemeente Almere (en provincie) via Fonds Verstedelijking Almere € 2 miljoen en gemeente Lelystad is voornemens € 500.000 beschikbaar te stellen. Dit is een voorwaarde voor het college om de bijdrage van de provincie beschikbaar te stellen en dit ter besluitvorming voor te leggen aan de Staten.

7. Beoogd effect

Oostvaardersoever draagt bij aan behalen van de doelen voor een Toekomstbestendig Ecologisch Systeem. De verdere realisatie van de TBES-opgave draagt bij aan het creëren van ontwikkelruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen die effect hebben op de waterkwaliteit en de natuur (zoals NPNL), en op economische ontwikkelingen zoals de ontwikkeling van de Oostflank van de MRA (in het bijzonder Almere en Lelystad).

8. Argumenten

1.1 *Het Rijk stelt € 45 miljoen beschikbaar voor de realisatie van Oostvaardersoever en heeft gevraagd of en hoe de regionale partners kunnen bijdragen.*

Het Rijk en de partners hebben toegezegd bijdrages te leveren aan Oostvaardersoever. Naast de eerder benoemde bijdrage van het Rijk leveren partners de volgende bijdragen: Stichting Flevo-landschap € 100.000, gemeente Almere (en provincie) via Fonds Verstedelijking Almere € 2 miljoen en gemeente Lelystad is voornemens € 500.000 beschikbaar te stellen. Met deze bijdrages, waaronder de in het coalitieakkoord gereserveerde € 4 miljoen, is rekening gehouden in het opstellen en begroten van het Voorkeursalternatief voor het project.

1.2 *Het college van Gedeputeerde Staten heeft € 4 miljoen gereserveerd in het coalitieakkoord 2019-2023 voor de realisatie van Oostvaardersoever.*

Met het vastleggen van de bijdrage aan Oostvaardersoever maakt de provincie de realisatie van het project mogelijk. Voor Oostvaardersoever is in het coalitieakkoord 2019-2023 € 3 miljoen gereserveerd vanuit restant programma Nieuwe Natuur. Daarnaast wordt € 1 miljoen ten laste gebracht van de Brede Bestemmingsreserve (oormerk Oostvaardersoever).

1.3 *Er is bestuurlijk akkoord van de zeven samenwerkingspartijen op het Voorkeursalternatief als onderdeel van de MIRT-verkenning en steun voor de ambitie om met Oostvaardersoever een forse bijdrage te leveren aan TBES.*

Er is een gedragen Voorkeursalternatief (VKA) opgesteld met zoekgebieden en concrete maatregelen, inclusief onderzoeksvragen voor de (voorbereiding op) volgende fase. Daarbij is er in een Voorkeurseindbeeld (VKE) de ambitie neergezet voor eventuele volgende fasen van het project. Dit onderdeel is ook in de planMER beoordeeld. Het VKA betreft de voorkeursmaatregelen die gerealiseerd kunnen worden binnen het budget en de tijd van het project, het VKE is het ideaalbeeld van wat aanvullend mogelijk zou kunnen zijn, bijvoorbeeld bij het vrijkomen van extra middelen. Middels een regiobrief aan de minister zullen de partners hun steun hiervoor uitspreken en in de vernieuwde samenwerkovereenkomst worden de bijdragen van de partners vastgelegd.

1.4 *Oostvaardersoever levert een belangrijke bijdrage in het behalen van de TBES doelen en schept hiermee ruimte voor economische ontwikkelingen in de regio.*

Oostvaardersoever draagt bij aan het behalen van de doelen voor het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem voor het Markermeer-IJmeer (TBES), door het verbinden van de Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen met het Markermeer. Dit wordt op een dusdanige wijze vormgegeven dat de uitwisseling van vissen en voedingsstoffen tussen de gebieden mogelijk is en belevingswaarden gecreëerd worden bij de nieuwe verbindingen tussen het Markermeer, de Oostvaarderplassen en Lepelaarplassen. De verdere realisatie van de TBES-opgave middels de realisatie van Oostvaardersoever draagt bij aan het creëren van ontwikkelruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen die effect hebben op de waterkwaliteit en de natuur, zoals de ontwikkeling van de Oostflank van de MRA en in het bijzonder Almere en Lelystad.

1.5 *Oostvaardersoever draagt bij aan het behalen van de doelstelling voor Nationaal Park Nieuw Land (NPNL) en faciliteert ook andere regionale doelen en opgaves.*

Provinciale Staten hebben op 27 februari 2019 de ontwikkelingsvisie van NPNL vastgesteld en besloten deze richtinggevend te laten zijn voor de verdere ontwikkeling van NPNL. De twee hoofdogaves zoals benoemd in de ontwikkelingsvisie zijn 1) het vergoten, verbinden en versterken van de natuur en 2) royaal de ruimte bieden aan natuurbeleving. Aan deze beide opgaves draagt Oostvaardersoever in grote mate bij, door het verbinden van de moerassen met het Markermeer en het beleefbaar maken van deze verbindingen.

2.1 *De begrotingswijziging is nodig om de gereserveerde middelen te bundelen en de verwachte besteding vast te leggen*

De in het coalitieakkoord opgenomen bijdrage aan het project van € 4,0 miljoen is gereserveerd in twee reserves, namelijk Nieuwe Natuur en de Brede Bestemmingsreserve. Om het inzicht in de beschikbare middelen te verbeteren wordt voorgesteld om het deel vanuit de reserve Nieuwe Natuur over te hevelen naar de Brede Bestemmingsreserve, waardoor de middelen zijn gebundeld.

Tabel 1 - Overheveling tussen reserves na begrotingswijziging (bedragen in € x 1 miljoen)

	Beginstand	Overheveling	Eindstand
Brede Bestemmingsreserve – oormerk Oostvaardersoever	1,0	3,0	4,0
Nieuwe Natuur	3,0	-3,0	0,0

Totaal	4,0	4,0	4,0
---------------	------------	------------	------------

Wanneer de bijdrage beschikbaar wordt gesteld leidt dit niet direct tot lasten. De reden daarvan is dat het toerekenen van de lasten gerelateerd moet worden aan de voortgang van het project, vanwege de toepassing van het baten- en lastenstelsel. De uitvoering van het project zal niet eerder dan 2024 starten, vanwege de te lopen procedures. De verwachte lasten zullen naar verwachting in 2025 verantwoord kunnen worden. Het is daarom nodig dat de middelen gereserveerd blijven om aan de toezeggingen (samenwerkingsovereenkomst) te kunnen blijven voldoen.

Tabel 2 – Verloopoverzicht **Brede Bestemmingsreserve** na begrotingswijziging (bedragen in € x 1 miljoen)

	2021	2022	2023	2024	2025
Beginstand	1,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Toevoeging (uit reserve pNN)	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onttrekking (besteding middelen)	0,0	0,0	0,0	0,0	- 4,0
Eindstand	4,0	4,0	4,0	4,0	0,0

9. Kanttekeningen
N.v.t.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Ondertekende samenwerkingsovereenkomst verkenningfase Oostvaardersoever	2382689	Bijgevoegd
Conceptbrief regio Voorkeursbeslissing Oostvaardersoever	2811436	Bijgevoegd
Concept Voorkeurseindbeeld Oostvaardersoever	2811172	Bijgevoegd
Concept Voorkeursalternatief Oostvaardersoever	2811171	Bijgevoegd
Oostvaardersoever Raakvlakkenkaart	2811373	Bijgevoegd
5_Onderbouwing_ecologische_optimalisatie_TBES_Arcadis_2011	1297434	Bijgevoegd
14e begrotingswijziging 2021	2811284	Bijgevoegd